

Handläggare
Elfwendahl, Magnus
Sörås Staflin, Pia

Datum
2017-01-26

Diarienummer
KTN-2015-0450

Kulturnämnden

Yttrande över utställningsförslag – Fördjupad översiktsplan för Södra staden, Uppsala kommun KS 2012-0452

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att till plan- och byggnadsnämnden avge upprättat yttrande avseende över utställningsförslag för fördjupad översiktsplan för Södra staden, Uppsala kommun

Allmänt

Sammanfattning

Förslaget om en fördjupad översiktsplan för Södra staden sänds nu ut på ytterligare en remissrunda, den så kallade utställningen. Inför den har planförslagets beslutats politiskt. Efter utställningen kommer mindre justeringar att göras, innan planen antas av kommunfullmäktige. I utställningsförslaget föreslås den tidigare utvecklingsinriktningen ligga fast men förtydligas och kompletteras så att det tydligare framgår hur området kan utvecklas och vilka konsekvenser det får.

Ärendet

Kulturnämnden har av kommunsstyrelsen erbjudits möjlighet att yttra sig över rubricerade ärende. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 3 mars 2017.

Den fördjupade översiktsplanen för Södra staden ska konkretisera intentionerna i Översiktsplan 2016 och förbereda för kommande plan- och byggprocesser. I enlighet med den nya översiktsplanen ska planen medverka till ett ökat bostadsbyggande, näringslivstillväxt

och fler arbetstillfällen inom kunskapsintensiva yrken. Inom Södra staden finns möjligheter att utveckla cirka 25 000 nya bostäder och cirka 10 000 nya arbetsplatser.

Utgångspunkten för arbetet har varit den vision som formulerades i inledande skede med fokus på Uppsalas internationella prägel, ett blomstrande näringsliv och en mångfald av både människor och miljöer. Utifrån detta har fem prioriteringar identifierats som särskilt viktiga för hållbar stadsutveckling i Södra staden. Utveckla för de goda livet, utveckla offentliga rum och rörelsestråk, värna och utveckla vattenmiljöerna, utveckla näringslivet i kunskapsstråket och skapa förutsättningar för ett brett utbud av bostäder.

Utvecklingsområdet Södra staden är en del av Uppsala som idag inte har några definierade gränser, men som omfattar hela eller delar av stadsdelarna Polacksbacken, Rosendal, Ulleråker, Ultuna, Gottsunda, Valsätra och Sunnersta. Planområdet sträcker sig från Polacksbacken i norr till Sunnersta i söder, och mellan Fyrisån i öster och Gottsunda i väster. Utredningsområdet är ca 700 hektar.

Utställningshandlingen omfattar

- A. *Det reviderade planförslaget.* Inför remissrunden har planförslaget behandlats politiskt. Efter utställningen kommer bara mindre justeringar göras innan den antas av kommunfullmäktige
- B. *Samrådsredogörelse.* Samlad bedömning av inkomna yttranden samt förslag till revideringar av tidigare planförslag
- C. *Miljökonsekvensbeskrivning.* Bedömning av den miljöpåverkan, både i positiv och negativ bemärkelse, som den reviderade planen för Södra staden kan medföra.

Planförslaget består av sex delar

1. *Inledning.* Redogör för planprocessen och hur planen ska läsas.
2. *Utgångspunkter och prioriteringar.* Här presenteras planområdet och hur planen förhåller sig till Översiktsplan 2016 samt om vilka frågor som är prioriterade.
3. *Mark- och vattenanvändningen.* Avsnittet redogör för den framtida användningen av mark- och vatten i Södra staden. Preciserar Översiktsplan 2016. Samt ger generella riktlinjer för utvecklingen med koppling bland annat till social infrastruktur.
4. *Genomförande.* I avsnittet redogörs för i vilken ordning olika delar av Södra staden kan utvecklas, vilka investeringar som behöver göras för att kunna genomföra utvecklingen av Södra staden och viktiga sakfrågor som måste konkretiseras i kommande processer.
5. *Planens konsekvenser.* Här redogörs för de konsekvenser som ett genomförande av planen får för sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter.
6. *Bilagor.* Redogör för följande frågor: 1. Kärnvärden, 2. Boende, arbete och service, 3. Markförhållanden, 4. Pågående planer och större projekt, 5. Miljö, hälsa och säkerhet, 6. Strukturbärande element för vatten, avlopp och avfall samt 7. Underlagslagsrapporter. Bland de sistnämnda finns Kulturhistorisk utredning av Dag Hammarskjöldsstråket (2014)

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Planhandlingar finns att hämta på kommunens hemsida (www.uppsala.se). Klicka på: **Boende och trafik**, och därefter på **Samhällsbyggnad och planering** och klicka på **Översiktsplanering**. Skrolla sedan ner på sidan till **Fördjupade översiktsplaner och områdesprogram**. Klicka på **Förslag till fördjupad översiktsplan för Södra staden**. Sök sedan upp den planhandling du söker.

Handläggare
Elfwendahl, Magnus
Sörås Staflin, Pia

Datum
2017-01-16

Diarienummer
KTN 2015-0450

Plan- och byggnadsnämnden

Samrådsyttrande – Fördjupad översiktsplan för Södra staden, Uppsala kommun KS 2012-0452

Sammanfattning

Kulturnämnden har tagit del av rubricerade ärenden och vill här anföra följande:

- Kulturnämnden ser positivt på att det reviderade planförslaget betonar att området har unika kulturmiljökvaliteter som ska utvecklas till att utgöra viktiga delar av Södra stadens identitet.
- Kulturnämnden välkomnar att planförslaget lyfter att ett medvetet arbete med att få social infrastruktur att utvecklas i takt med utbyggnaden av bostäder är avgörande för att åstadkomma en attraktiv stad och att kultur- och fritidsfunktioner räknas in i detta. Dock måste behovet av investeringar för social infrastruktur under de olika etapperna kompletteras med behovet av bibliotek och fritidsverksamhet för barn och unga.
- Kulturnämnden föreslår att ett tillägg görs om att beakta den konstnärliga gestaltningen som en viktig resurs vid utvecklandet av attraktiva miljöer och mötesplatser samt enprocentregeln tillämpas när Södra staden byggs ut.

Yttrande

Allmänna synpunkter

Kulturnämnden ser positivt på att det reviderade planförslaget betonar att området har unika kulturmiljökvaliteter som ska utvecklas till att utgöra viktiga delar av Södra stadens identitet. Vidare att en ökad kunskap bland uppsalaborna om vilka värden som finns i området pekas ut som både en väg att lyckas med att utveckla nya kvaliteter men också en konsekvens av detta.

Kulturnämnden välkomnar att planförslaget lyfter att ett medvetet arbete med att få social infrastruktur med skolor, vårdanläggningar, särskilda boendeformer samt kultur- och fritidsfunktioner att utvecklas i takt med utbyggnaden av bostäder är avgörande för att åstadkomma en attraktiv stad. Social infrastruktur ska planeras in i ett tidigt skede och i ett helhetsperspektiv så att rätt plats och tillräckligt stor yta kan avsättas i samband med

planläggning. Behov, funktion, lokalisering, utformning och genomförande ska säkerställas tidigt i processen.

För kommentarer på enskilda avsnitt i programförslaget se nedan.

Fem prioriteringar. *Utveckla offentliga rum och rörelsestråk (s 25)*

Offentliga rum/miljöer definieras som ett samlingsbegrepp inom samhällsplanering för utrymmen i bebyggelse inomhus eller utomhus dit allmänheten enkelt har tillträde. Dit räknas framför allt gator, torg och parker. Programmet lyfter fram det viktiga mötet mellan människor på offentliga platser och vikten av att utveckla goda mötesplatser men ingenstans nämns konstnärlig gestaltning som en resurs i denna utveckling.

Konst är en resurs för samhället och har betydelse för vår hälsa och vårt välbefinnande. Konst ska ses som en självklar del av välfärden när olika delar av kommunen utvecklas. Den offentliga konsten är en del av vårt demokratiska samhälle. Enligt kommunens kulturpolitiska program ska alla uppsalabor, oavsett vem man är eller hur man lever, ha möjlighet att uppleva konst i sin närmiljö.

Kulturnämnden föreslår att ett tillägg görs om att *beakta den konstnärliga gestaltningen som en viktig resurs vid utvecklandet av attraktiva miljöer och mötesplatser samt enprocentregeln tillämpas när Södra staden byggs ut.* Detta innebär att en del av varje byggprojekts budget ska avsättas till konstnärlig gestaltning i området till gagn för de uppsalabor som ska bo och arbeta där.

Två principer. *Värdesätta det unika (sid 27)*

Nämnden ser gärna att ambitionen vad gäller områdets kulturmiljövärden preciseras ytterligare i detta textavsnitt med följande skrivning:

Identifierade och preciserade kulturhistoriska värden med nationell betydelse för kulturmiljövården samt särskilt värdefulla kommunala kulturmiljöer ska utgöra resurser som bidrar till att utveckla och stödja nya kvaliteter i miljön.

Utvecklingsområden (s 34)

Programmet definierar ett utvecklingsområde som att det innehåller befintlig bebyggelse och utrymme för komplettering av bebyggelse för bostäder, service och verksamheter. Service omfattar både kommersiell service som handel och offentlig service som skol- och idrottsverksamhet. Nämnden ser gärna att ett tillägg görs om att *offentlig service även innefattar kultur- och fritidsverksamhet.*

Investeringar och tröskelvärden. *Social infrastruktur (sid 83)*

I programmet anges att social infrastruktur omfattar lokaler, anläggningar och ytor för förskolor, skolor, kultur, idrott, fritid samt särskilda boendeformer som samhället finansierar, exempelvis vårdboenden. Landstingets anläggningar för primärvård och folktandvård ingår också.

I figur 53, *Översiktlig sammanställning av de viktigaste investeringarna för social infrastruktur under de olika etapperna*, saknas dock uppgifter om behov av bibliotek och lokaler för fritidsverksamhet trots att dessa förts fram av kulturförvaltningen under framtagandet av planen.

Nämnden vill att följande uppgifter, som baseras på behov utifrån den uppskattade befolkningsökningen, läggs till:

Ettapp 1

Bibliotek, 2 stycken (Rosendal, Ulleråker)

Fritidsklubbar, ska finnas där det planeras skolor för mellanstadiet, så behovet följer antalet skolor

Fritidsgård/aktivitetshus, 2 stycken (Rosendal, Ulleråker)

Ettapp 2-3

Fritidsklubbar, ska finnas där det planeras skolor för mellanstadiet, så behovet följer antalet skolor

Kommande processer. *Social infrastruktur (s. 85)*

Planen tar upp att lokaliseringsprinciper och samlokaliseringsstrategier som redovisas i planen behöver konkretiseras i en handlingsplan. Handlingsplanen ska styra utvecklingen av bebyggelse och detaljplaner. Kulturnämndens förhoppning är att handlingsplanen också tar ställning till hur finansiella frågor ska lösas vid samlokalisering av verksamheter.

Kulturnämnden

Peter Gustavsson
Ordförande

Ingela Åberg
Nämndsekreterare